

Közvélemény-kutatási évváró

Pártpreferencia mérleg 2023

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE



2023. december

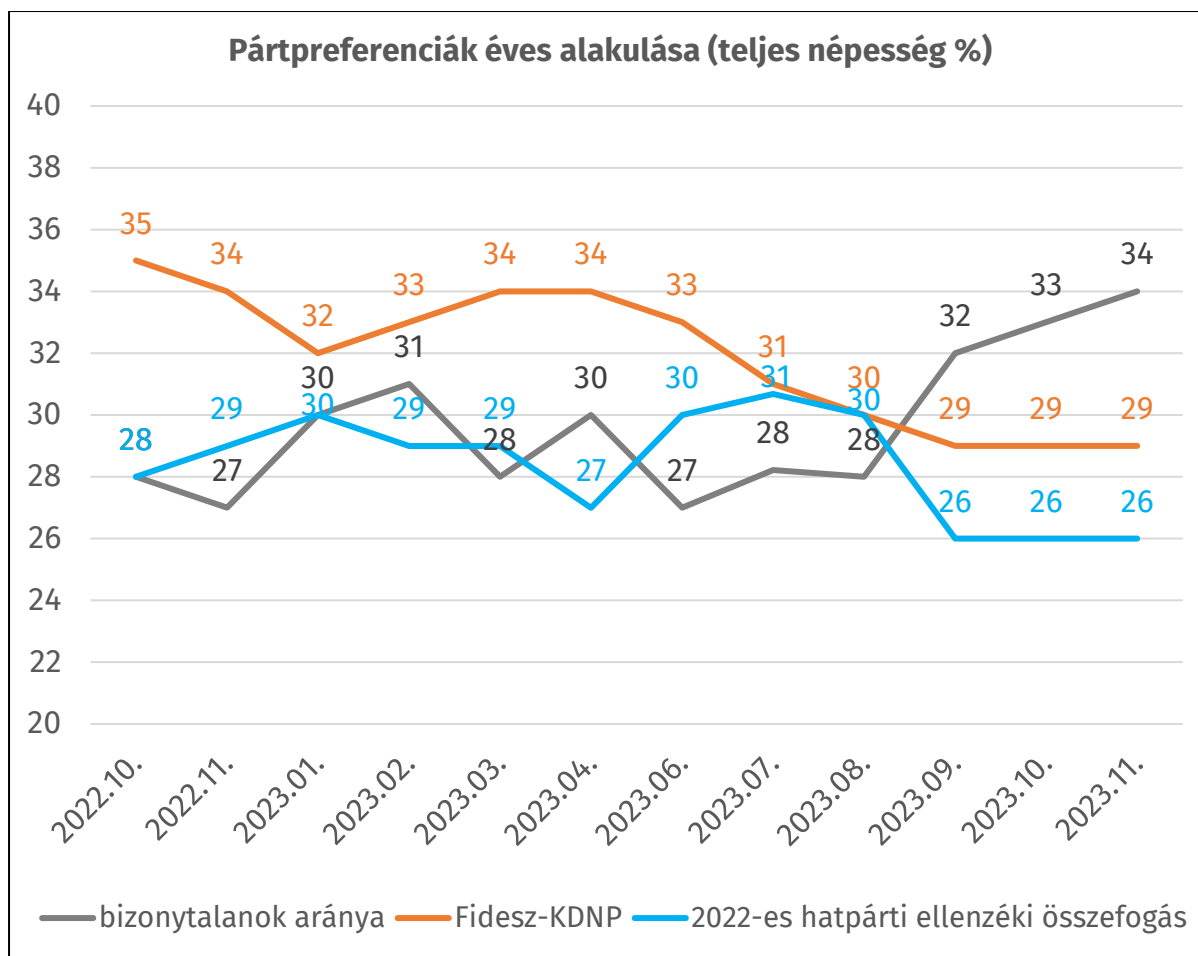
Több mint egy év telt el azóta, hogy a Republikon újraindította havi pártpreferencia-kutatását 2022. októberében. Az országgyűlési választás önmagában jó közvélemény-kutatás, ám meglehetősen ritkán kerül rá sor, így a köztes időszakban a kutatóintézetek feladata, hogy információt nyújtson a pártok közötti erőviszonyokról. 2024-ben duplaválasztás lesz, az ellenzéki pártok között már hosszú ideje zajlanak egyeztetések a lehetséges együttműködésekről, alkukról, mindenki ereje szerint, vagy azon fölül igyekszik a tárgyalások során érvényesülni, így az olvasók és szakértők számára hasznos, ha az év végén (és egyben a kampány elején) bemutatjuk a pártok elmúlt évének eredményeit.

EREDMÉNYEK

A 2023-as év a pártok támogatottsága szempontjából nem hozott eget rengető változásokat, azonban pár lényeges fejleményről érdemes megemlékeznünk. Egyfelől a 2022-es eredményeihez képest jelentősen csökkent a Fidesz-KDNP támogatottsága. Az országgyűlések utáni első, 2022. októberi mérésünkben a teljes népesség 35, a pártválasztók 48 százaléka szavazott volna a pártszövetségre. 2023. novemberre a kormánypártok támogatottsága csökkent, a teljes népesség körében 29, a pártválasztók körében pedig 43 százalékra. Júniustól kezdődött a Fidesz-KDNP lényegesebb visszaesése. Am így is magabiztosan vezeti a népszerűségi versenyt. A kormánypártok támogatottságára jellemző, hogy két választás között visszaesik, majd a kampányban megnő, az elkövetkező hónapokban kiderül, hogy ez a trend most is érvényesül-e.

A 2022-es ellenzéki összefogás hat pártja (DK, Jobbik, LMP, MSZP, Momentum, Párbeszéd) összességében stagnált 2023-ban. A legjobb hatpárti eredmény 2023 nyarán, július-augusztusban született, ekkor összesítésben fej-fej mellett állt a Fidesz-KDNP és a (néhai) hatpárti összefogás. Ősszel az ellenzéki pártok támogatottsága némileg visszaesett.

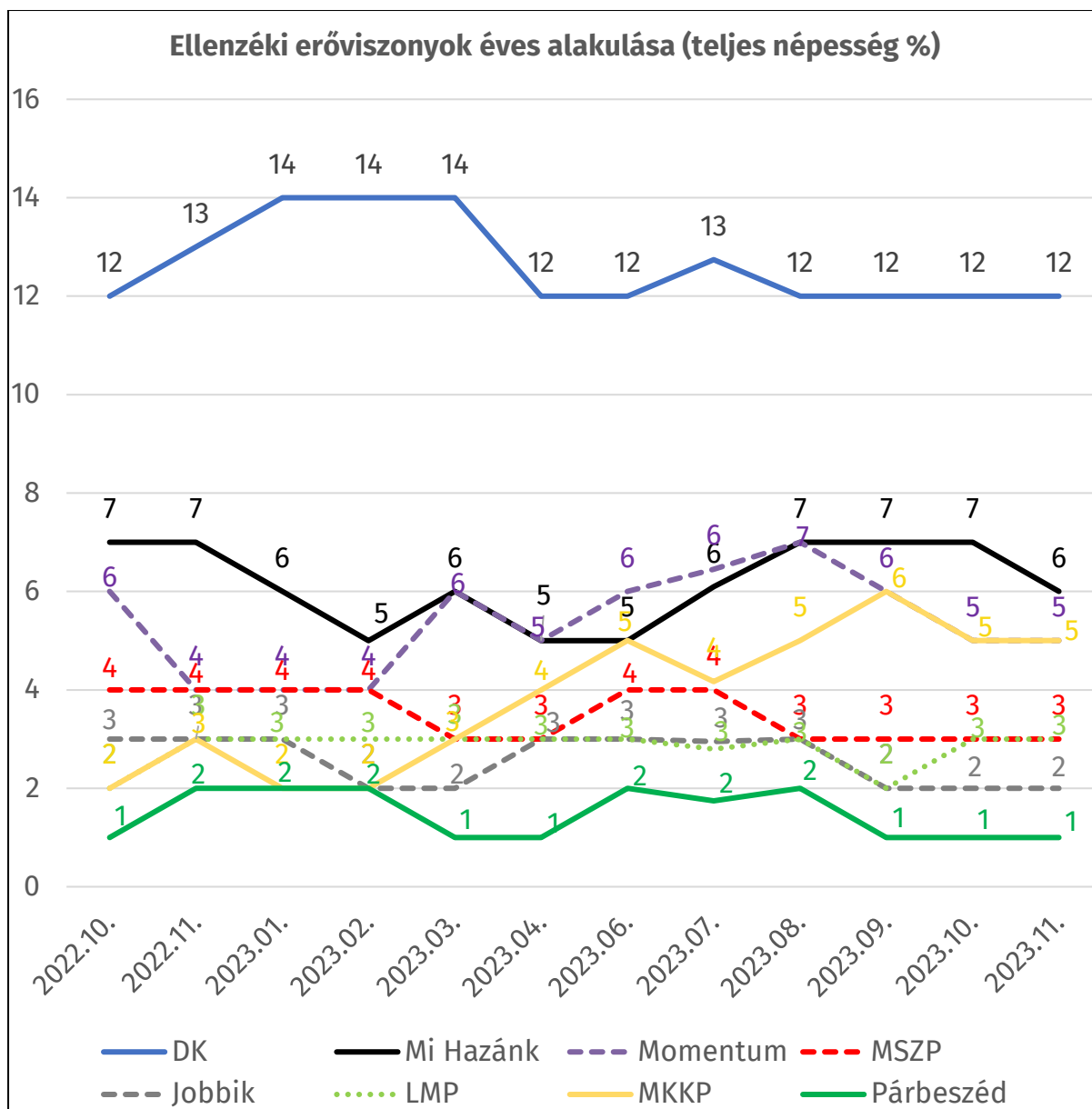
A bizonytalanok aránya nagyjából együtt mozgott az ellenzéki pártok támogatottságával az év első felében, a kormánypárti szavazók nyárig kitarítottak, azonban a bizonytalanok csoportjában egész évben folytonos, lassú növekedés figyelhető meg, és június óta egyértelműen látszik a kormánypárti szavazók eltávolodása. Jelenleg több a bizonytalan, mint a Fidesz-KDNP szavazó.



1. ábra: Pártok támogatottsága a teljes népesség körében 2022. október és 2023. november között (%)

Az egyes ellenzéki pártokat tekintve azt mondhatjuk, hogy a korábban emlegetett hat ellenzéki párt támogattságában kevés változás állt be. Az alternatív ellenzéki pártok környékén azonban volt némi mozgás év során. A Mi Hazánk az elmúlt hónapokban erősödött, viszont, ha az elmúlt évet tekintjük, stagnált a párt támogatottsága, sőt, némileg visszaesett. Mostanra több ügy kapcsán egyértelművé vált a Mi Hazánk és a Fidesz-KDNP együttműködése, amely nagy mértékben befolyásolhatja a szélsőjobboldali párt megítélését.

A Kutyapárt az egyetlen párt, amely a 2023-as évben számottevően erősödni tudott, 1-2 százalékos körüli támogatottságát immár a parlamenti küszöb fölé dolgozta az év során, a párt alapítása óta először, a Republikon mérései szerint. Úgy fest, erre a párt is figyelmes lett, ugyanis viccpárttól szokatlan módon elkezdtek komolyan venni a 2024-es választást.



2. ábra: Ellenzéki pártok támogatottsága a teljes népesség körében 2022. október és 2023. november között (%)

Ez az év tehát összességében kevés változást hozott pártpreferenciákat tekintve, de nem múlt el fontos fejlemények nélkül. Ezt az elemzést pillanatképnek szántuk 2024 és a totális kampány kezdete előtt, így érdemes pár szót áldozni fenti adatok 2024-re vonatkozó jelentőségére.

A napokban a Fidesz-KDNP és a Mi Hazánk "jóvoltából" régi-új választási rendszere lett Budapestnek, visszaállt a listás szavazás a fővárosban. Ezáltal a város közgyűlésében kerületi polgármesterek helyett pártlistás képviselők fognak ülni. Ez nem önmagában hibás választási rendszer, azonban ebben a formában és időpontban erősen megkérdőjelezhető a változtatás mögötti nemes szándék. Az ellenzéki egyeztetést felforgatja a módosítás, ennyi bizonyos. A változtatás ismeretében a fenti pártpreferencia adatokat érdemes újra értelmezni. A listás

szavazás azt hozza magával, hogy a Kutyapárt és a Mi Hazánk is tényezővé válhat a Főváros közgyűlésében, valamint polgármester-jelölteket vagy főpolgármester-jelöltet is kell állítaniuk. Szoros verseny esetén bármely pártból “királycsináló” válhat, azaz rajtuk múlhat bármely nagyobb tömörülés (ellenzéki és kormánypárti) többsége, és csökken annak az esélye is, hogy az ellenzéki tömörülés abszolút többséget szerezzen a közgyűlésben. Az ellenzéki összefogás jelentősége is változik: A polgármestereket továbbra is többségi rendszerben választjuk, de a listás szavazás arányos. Továbbra is jelen van az összefogási kényszer, már csak azért is, mert nincs minden ellenzéki pártnak 3 kerületi polgármester-jelöltje, de azok az ellenzéki pártok, amelyek nem a polgármesteri helyekre pályáznak, vagy azok, amelyek az EP választásra fókuszálnak, elérhetnek listás helyeket mind Budapesten mind az EP-ben összefogás nélkül is. Természetesen ettől nem kerülnek döntéshozó pozícióba, de több olyan párt is van, amelyekre ez eddig sem volt jellemző. A listaállítási szabályok sem olyan szigorúak, mint országgyűlési választás esetén, így előfordulhat, hogy a fővárosi listán megjelennek a ‘kamupártok’, tovább tördelve a nem-kormánypárti szavazatokat.

Pártok éves mérlege 2023		
Párt	Teljes népesség	Pártválasztók
Fidesz-KDNP	-6	-5
DK	0	1
Mi Hazánk	-1	-1
Momentum	-1	-1
MSZP	-1	-1
Jobbik	-1	0
LMP	1	2
MKKP	3	5
Párbeszéd	0	0
Bizonytalan	6	

3. ábra: Pártpreferenciák éves mérlege 2022. október és 2023. november között (%)

A Fidesz-KDNP (és a Mi Hazánk) háza táján erős kampányindító volt a decemberi hónap, nemzeti konzultációval, szuverenitásvédelmi törvénnyel, választási reformmal, ellenzéki pártok bírságolásával, többek között. Ahogyan mindig, most is hatalmának és befolyásának teljes arzenáljával száll ringbe a kormány, és egyenlőtlen pályán görget újabb és újabb akadályokat az ellenzék elé. A vonalbírók

már nekik dolgoznak, a sportkommentátor ünnepli a kormány bravúrait, a piros lapok mind az ellenzéknél landoltak, és még csak most kezdődik a második félidő.